

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

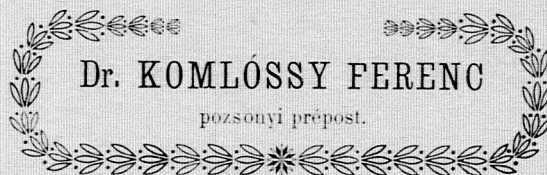
A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... " 16.— | nyolczad oldal " 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Dr. KOMLÓSSY FERENC

pozsonyi prépost.

A magyar katolikus tanítóságot egy örvendetes kinevezéssel lepte meg a hivatalos ujság január 9-iki száma, mely a következő királyi kéziratot közli:

«Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterium előterjesztésére dr. Komlóssy Ferenc címzetes prépostot, esztergomi prelátnak kanonokot szent Mártonról nevezett pozsonyi préposttá kinevezem. Kelt Bécsben 1905. évi december hó 29-én. Ferenc József s. k., Lukács György s. k.»

Minden szerénytelenség nélkül, sőt jogos büszkeséggel, nyíltan és bátran állítjuk, hogy e rég megérdemelt legmagasabb kitüntetés javarésze a katolikus nevelés- és tanításügyének jutott. Mert van-e széles e hazában kath. tanító, ki dr. Komlóssy Ferencet ne ismerné s ne tudná azt, hogy az ő neve egybe van forrva a kath. népoktatásügygel? Az ő agilitása, buzgó tevékenysége, kiváló ügyszeretete és óriási munkássága ébresztette önéreztet a magyar kath. tanítóságot s juttatta oda, ahol megérdemelt jogos helye volt mindig, hogy mint számottévő tényező ma már majdnem irányítja a hazai népoktatásügyet.

Komlóssynak köszönhető legelső sorban, hogy a kath. iskolaüggyel a kath. tanítót is fölemelte, támogatásukra a magasabb körök érdeklődését fölkellette, részükre szimpátiát teremtett s odaadó meleg pártfogást szerzett. Ha csak a pár évtized előtti állapotokra gondolunk vissza, csak akkor leszünk képesek kellő méltánylásban részéssíteni a kath. tanítóság érdekében kifejtett ezen nagy munkát, melynek jótékony hatása már-már az egész vonalon kezdi megteremni áldásos gyümöleseit.

Ki ne emlékeznék a kath. tanítóság millenaris

kongresszusára? Annak emléke felejthetetlen s a kath. népoktatásügy jövőjére messze kiható megállapodásai örökre maradandók lesznek. Ez Komlóssy műve volt, amivel hirt, nevet, becsületet szerzett a magyar kath. tanítóságnak, illetve azt nagyban gyarapította.

Komlóssy országgyűlési képviselői működésének eredménye, hogy javaslatára és következetes buzdítására kimondotta az országgyűlés a tanítói oklevéllel bírók jogosultságát az egyeves önkéntességre, nagyban emelve ezzel a tanítói tekintélyt, az állás megbecsülését s erősítette a tanító társadalmi pozícióját.

De legelső sorban lapunk veszi ki a kitüntetés fölött érzett örömből az oroszlanrészt. Mert hisz Komlóssy mindig a miénk volt, jobban a «Népinevelő» volt Komlóssy, melyet 1886-tól 1896-ig szerkesztett, vele a kath. tanítói közvéleményt megteremtette, a kath. tanügyi írók díszes gárdáját fölnevelte, míg nem a Szent-István Társulathoz engedte át minden ellenszolgáltatás nélkül, hogy legyen a kath. tanítóságnak egy, az ő érdekeért harcoló hivatalos organuma, mely intenciójának megfelelni lapunk mindenkor törekedett és törekedni is fog.

A kath. tanítók országos bizottságának s a ma már oly hasznos tevékenységet kifejtő Katolikus Tanügyi Tanácsnak a megalapítója is Komlóssy volt. Legszebb alkotása azonban a kath. tanítók orsz. árvaháza alapjának létesítése, mely legközelebb megvalósul s Esztergomban fölépülve örök időkre maradandóvá teszi Komlóssy nevét.

Örömlünket hirdető cikkünk keretét nagyban kitágítaná, ha Komlóssy irodalmi munkálkodásának részletezésébe ereszkednénk. Egy munkáját azonban nem hagyhatjuk ezúttal sem említés nélkül s ez «Az esztergomi egyházmegyei iskolák története» című nagyszabású munkája, melyet mint az egyházmegye főtanfelügyelője a millenium alkalmából adott közre, s amely munka a kulturhistoria írójának még századokon keresztül kutatóforrással szolgálhat.

Egyházi téren sok szép kitüntetés érte és most

a pozsonyi prépostságot nyerte. Mi azonban Komlóssyban ezúttal is az igazi, önzetlen tanügy- és tanítóbarátot ünnepeljük! A kath. tanügy körül szerzett hervadhatlan érdemeit akarjuk a legujabb kitüntetésében is látni. Mert hogy ez a legkiválóbb érdeme, legcenyesebben az a körülmény bizonyítja, hogy a szerény anyagi eszközökkel, de nagy erkölcsi tőkével rendelkező magyarországi tanítószáz azt nyújtotta, amit lelke szíve sugallott és adhatott: a tiszteletet és szeretetet, melynek dokumentálására mintegy ötven magyarországi tanítóegyesület sietett őt tiszteletbeli tagjainak díszes sorába iktatni.

Nagy azért a mi örömünk, látva, hogy örvendetes föllendülésnek indult katolikus nevelésügyünk egyik legkiválóbb vezérért érte a méltó és megérdemelt kitüntetés, melynek hosszú éveket tartó zavartalan elvezetésében tartsa meg továbbra is a magyar kath. tanítószázot eddigi jóindulatában és szeretetében.

Ad multos annos!

Győrffy János.

Földrajzi és történelmi ismeretek.

Uj tanítástervünk a *nemzeti* nevelés érdekében kiváló gondot kíván fordítani a haza földjének, az azon lefolyó életviszonyok és a nemzet ezeréves történetének ismeretére és annak átérésére. Nagyon helyes és díszes ezen eljárás, mert a hazafias érzület ápolására nincs is alkalmasabb tanítási tárgyunk e kettőnél. Csak azt szeretnénk, akit és amit ismerünk, ebből pedig az következik, hogy ha a hazát megszerettetni akarjuk, azt előbb megismertetnünk kell, még pedig úgy, hogy annak megismeréséből az iránta való érdeklődést, majd pedig a szeretetet fölkeltsük. Ezen célunkat azzal fogjuk elérni, ha a földrajz tanításába életet lehelünk, azt érdekessé tesszük és a sok név és szám helyett, a gyermek figyelmét sokkal jobban lekötő, leírásokat adunk. A modern pedagógia ezen a téren is igen hasznos újításokat tesz. Nevezetesen, hogy a földrajz tanításában nagy tért enged a *rajzolásnak*, úgy hogy azon ismereteket, amelyek a földrajz tanítás tárgyi anyagát képezik, a tanulók papírosra vetik. Nincs ennél jobb és könnyebb út arra, hogy a tanulót a helyes tájékozásra, a neveknek emlékezetben való tartására vezessük és figyelmét lekössük. De itt is óvakodnunk kell a túlzástól, mert a cél nem az, hogy minél szebb és művésziesebb kiviteli térképeket, amit esetleg nem is a tanuló rajzolt, mutassunk be, hanem az, hogy a földrajzi teret, a fekvést, az alakot, a földfelület domborzati viszonyait, a folyó vizek irányát, a határt, a helységek helyét stb. a gyermek a rajzolással megkösse és így lelkébe vésse, megtartsa. Jó ideje már, hogy a szemléltetés pedagógiai nagyságát hangoztatjuk, de tény, hogy még mindig nem élünk vele oly mértékben, amint értéke megérdemelné, részint mert a körülmények és anyagiak nem engedik, részint mert

a mi fáradságunkat is igénybe veszi. Ertem ezalatt a különböző szemléltető földrajzi képeket, eszközöket és a kirándulásokat. A fényképezés, a vetített képek bemutatása, panorámák stb. mily általánosak már napjainkban és vajon mennyi jut ki ezekből a népiskolának? Ugyszólván semmi. A középiskolák, felsőbb leányiskolák folyosói tele vannak aggatva szép és tanulságos szemléltető képekkel és a tanulónak csak néznie kell és máris tanulja a földrajzot. Így kellene ennek nálunk is lennie, mert hogy szereti a gyermek a képet, hogy munkálkodik benne a fantázia, hogy alkot, hogy eszmél, hogy forr lelke a szép és érdekes kép láttára. A képes folyóiratok, az illusztrált lapok mit bizonyítanak? Nem-e azt, hogy mi magunk is, mennyire szeretünk a jó és szép képeken csüngni. Használjuk föl tehát a földrajz tanításnál a szemléltetés minden eszközét és akkor nemcsak ismeretet, tiszta lelki képet fogunk nyújtani, hanem lelki gyönyört is szerzünk öröm után sóvárgó kérdéseinknek. Sokat hallunk mai nap a kirándulásokról is, és ki volna közülünk az, aki azok értékét kicsinyelné. És? Tudjuk. Nincs pedig szebb, fontosabb tudás annál, mint amit az isteni természet nézéséből és tanulmányozásából szerzünk. Uj tanítástervünk is intézkedik a kirándulásokról, a részletes óratervezetében ugyanis ezt mondja: «a földrajzi, történelmi, vagy a természet köréből merítendő ismeretek céljából tett kirándulások, kedvező időben, *iskolánapon* is történhetnek.» Szabadba tehát a gyermekekkel, ha nem is kapunk érte óradíjat, mint más intézeteknél, ha játékdélután van. Hja, hisz a néptanítókat, különösen a felekezetiakat jól fizetik (?) megtehetik ezt anélkül is. És tegyük is meg, csak növeljük azt a tőkét, amit a társadalomnak, a magyar nemzetnek művelésében gyűjtünk és reméljük a jó Istentől és a magyar nemzet igazságosságától, hogy mégis eljön majd egyszer annak is az ideje, hogy a gyűjtött tőke kamatait kiadják nekünk is, kik nyomorban és nélkülözések között is tudunk lelkesedni a nemzet ideális kincseiről. Beszéljünk gyermekeinknek minél többet a magyar haza természeti szépségeiről és kiaknázhatatlan kincseiről, hogy mélyen érezze a gyermek szívében: «Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta». Legyen meggyőződése, hogy a magyarnak nem kell a messze idegenbe vándorolnia, hogy a mindennapit megkereshesse, mert van itt bőven mindenből, ha karja munkára kész. Irjunk le meleg lelkesedéssel hegyet, völgyet, rónát, hogy büszkévé tegyük *magyar* voltára. Igaz, ahhoz előbb az szükséges, hogy mi is szemtől-szembe láttuk legyen édes magyar földünk minden részét, de sajnos, ki van azon szerencsés helyzetben, hogy utazhassék, mikor a mindennapra is alig telik és a magyar kultúra hivatott őreit, közoktatásügyünk vezetőit eddig hiába kértük, hogy mi is kedvezményes utazási jegyet kapjunk. Bizony szomorú, hogy minket felekezeti tanítókat akkor is megrövidítenek, ha nem személyes kedvezésről, hanem egyenesen a tanítássikeré-

nek emeléséről szó van és áldozattal nem is jár. De megint reméljük csak, hisz a remény élet és a esüggedést legalább egyidőre ellensúlyozza, talán végre mégis a jobb belátás győzni fog. Bocsánat, hogy annyira elkalandoztam, de önkéntelenül viszi az ember tollát a fájo érzés és bántó gondolat.

Új tanítástervünk a földrajz tanításában két fokot alapít meg: «A lakóhelyi ismereteket és a tulajdonképeni földrajzt».

A lakóhelyi ismeretek a földrajz első részének vannak kijelölve és pedig igen találóan, mert a haza legbecesebb része mindnyájunknak édes szülő- és lakóhelyünk. A lakóhelyi ismeretek azon keretet adják, amelyben a lakóhelyet minden vonatkozásaiban megismertetjük, a földrajzi részt is ezek körében fejtjük ki. Nagyon jó alap ez a további földrajzi tudás megszerzésére, mert alaposan tájékozva lévén mindenről, ami körülötünk van, biztosabban haladhatunk a távolabbira. A lakóhellyel való körülményes foglalkozásból kifejlődik a szülőhely iránt való szeretet és ragaszkodás, érdekeinek megvédeése és az ezekért való küzdés és sikraszállás. Ez pedig a közösség alapján fokozatosan kiterjed a távolabbi vidékre, majd pedig az oszthatatlan hazára. Így lesz a szülőföld szeretete *honszeretetté*. A lakóhelyi ismeretekhez a földrajz tanításához szükséges első elemi ismeretek is tartoznak. Nagyon jó szolgálatot tesz ezen tárgy kezelésében a *Dreiszigler*-féle «Lakóhelyi ismeretek» című könyv, amelyben úgy az anyag, mint az eljárási módra bő útmutatást találunk. Nevezetes dolog, hogy az új tanítástervben a vallásos, emberi, polgári, egészségi és hazafias *erények* megismerésére és azok gyakorlására irányítás történik. Ez az, amire oly nagy szükségünk van, hogy a tanítás mellett *neveljünk* is, ezzel akarja a tanításterv az iskolai életet és annak munkáját *nevelővé* tenni. Legyünk tehát azon, hogy ezen erények gyakorlására növendékeinket készítsük és bírjuk, hogy ezek érzelmvilágukban dominálókka legyenek.

A tulajdonképeni földrajz tanítás a III. osztályban kezdődik. Új tanítástervünk azt az elvet követi, hogy minden osztályban a haza földrajza képezi a tanítás középpontját. E köré csoportosít és mindig ez a kiindulási pont. Minden osztályban a haza képét szélesíti, tökéletesíti, hogy a népiskolai tanítás befejeztével annak lehetőleg teljes képét bírja a leendő honpolgár. És bizony így van ez jól, mert nekünk ez a fő. A harmadik osztályra kiszabott anyag kissé soknak látszik, mert itt a megyén kívül még az ország általános vázlatban való ismertetése is megkivántatik, de még a föld *«legáltalánosabb»* része is ki van jelölve. Ebben azonban azon elv érvényesülését kell látnunk, hogy minden osztály egy, bár szűkebb körben, befejezett egészet nyújtson, épen azért óvakodnunk kell ezen osztályban, hogy a kelleténél többet ne vegyünk, mert ezt tantervünk nem akarja, mert maga mondja: «Ezen anyagból a főfontosság a földrajzi alap-

fogalmakra esik». Ne a nagy terjedelemben keressük tehát tanításunk célját, hanem inkább a kevésnek alaposágában.

A negyedik osztályban az új terv nem írja elő az ország megyéinek teljes ismertetését, hanem e helyett jobban összpontosítja a természeti viszonyokat, a jellegzetes vidékeket és a népeletet. Fontos ezen osztályban az utalás a hazai iparágak leírására, a kereskedelem és közlekedés körébe vágó alapfogalmak ismertetésére. Nagyon fontos dolog ez, mert ezzel az ipar és kereskedelem felé tereljük az ifjúság figyelmét, amire tekintettel a jövő alakulásaira nagy szükségünk van, hogy ezen pályákra is megnyerjük a jövő nemzedéket.

Magyarország részletes ismertetése, tekintettel politikai viszonyaira az ötödik osztályra jutott. Ez is igen ügyes beosztás, mert a gyermek befogadó képessége itt már nagyobb, látóköre szélesebb és tisztább. Itt már a haza teljes egészében kibontakozhatik előtte és a föld egyéb részeinek ismertetésével elég alkalom és mód kínálkozik az összehasonlításra is.

A hatodik osztály a hazai földrajzi ismereteket összefoglalja, tekintettel van különösen a gazdasági, ipari és közlekedési ismeretek bővítésére és tárgyaija végezetül a fizikai és csillagászati földrajzi tudnivalókat.

Mily alaposan és szerencsésen oldotta meg az új tanításterv a földrajz tanításának fontos kérdését, mindenütt a *haza* minél teljesebb megismerését szemelőlőt tartva, hogy képét az ifjúság lelkebe mélyen vésvé, azt teljes életében megőrizze és szeresse.

Pozsony.

Mihalicska János.

(Folyt. köv.)

Téli hangok.

II.

Másnap dolgom lévén, a szomszéd faluba menni szándékoztam. Sűrű köd fátyolozza a látóhatárt. Bágyadtan kel föl a nap, akár csak a beteg ember. Csupa áthatlanság s megtört színek minden felé. Mintha azt az álmod készítené elé az ég, melyre a fáradt természet kívánczik. Elindultam, az erdőn át a legrövidebb utat választván.

Kietlen az erdő, csak a mátyás esacsog s néha-néha rikkant egyet-kettőt a fekete rigó, közben félelmesen hallatszik a harkály kopogása. Többször mondtam, hogy szeretem a nagy természetet, téli köntösében is pompás az, s lépten-nyomon oktató. Jókora utat tettem. Pihenjünk meg, szóltam magamhoz, gyujtsunk rá. Előkerül a pipa meg az «acsó». Igen ám, de 11 zsebben egy fillér, pardon! egy szál gyufa sem volt található. Képzeld, hogy mily kellemes dolog ez egy dohányzó emberre! No de se baj! menjünk tovább! De nini! amott a hegyoldalán emberek mozognak, menjünk arra, hátha kisegítenek szükségemben. Csalakoztam. Két öreg nő volt. A fiatalabbik keservesen

panaszkodott nyomoruságáról, amint gúzt tekert, hogy egy esomó száraz galyat, amelyet a karácsonyi ünnepekre szánt, összekössön. Az eső permetezni kezd.

— O én szerencsétlen — mond, az öreggebbel beszélve. — Miránk csak a nyomor és a szenvedés vár. Itt az erdőben a hideg esőtől didergünk. Otthon az éhség gyötör. Megtudnád-e mondani, nénem, miért születtünk mi?

— Nono hugom, te is tudhatod azt — felelé szeliden az idősebbik, ki még mindig szedte a száraz galyakat — hogy mi azért születtünk, hogy legjobb tehetségünk szerint tegyük azt, amit a szükség parancsol.

— De én már tovább nem bírom és nem akarom — szölt újra az előbbi. — Kivántam-e én, hogy eljék? Az Úr nem gondol velünk, s nem is vagyunk az ő leányai, mert mostohan bánik velünk.

— Isten nem szorult a mi tanácsunkra — jegyzé meg az öreggebbik feddő hangon — ő örködik a világ fölött s mindent elrendez az ő bölcsesége szerint. Higgyél nekem, szegény leány! Feked naragodat, ne lázadj föl az Úr ellen, hisz mi azért jöttünk ide, hogy a szent karácsonyra fát szedjünk, végezd hát békésen munkádat s az Úr velünk lesz.

Igy feleseltek egy darabig, az egyik folytonosan panaszkodva, a másik sorsába belenyugodva. Követtem őket, kérdezősködve sorsukról. Az idősebbik özvegy volt, a másik idős leány és testvérek, de nagyon szegények voltak. Beszélgetve az erdő szélére értünk. Akkor tudtam meg, hogy abból a faluból valók, ahová én igyekezem, tehát együtt mentünk.

Amint a faluba vezető útra tértünk, három gyermek jött velünk szembe, kiknek legidősebbike 9–10 éves lehetett, mindegyikük egy-két maroknyi apró vesszőt szoritott kebléhez, melyeket az úton szedegettek föl. Mihelyt a két száraz galyat vivő asszonyt meglátták, utánok iramodtak s kezdék fölszedegetni azt az apró forgácsokat melyek közben-közben elhullottak a két öregnő terhéből.

— Kik ezek a gyermekek? — kérdém az egyik nőtől.

— Szegény árvák — mondá meleg reszvéttel — nagyanyjok gondoskodott róluk, de már felév óta nem bír jární s ágyban fekvő beteg, úgy hogy most e kis fiúk gondozzák őt, hogy miként azt elképzeheti. Nincs semmijök csak a véletlenből élnek a Gondviselés örködése alatt. A szomszédok adnak nekik majd egy darab kenyert, majd egy maroknyi lisztet, s miután az ártatlanok még nagyon kiesínyek arra, hogy az erdőbe mehessenek, mint láthatja, az úton szedegetik föl a szegény, galyat vivő emberek hulladékat.

A jó öreg nő végezve szavait, letette a nyalábját s mintha jobban össze kellene újból kötnie, szándékosan elejtett néhány galyat, amit a gyermekek siettek rögtön fölszedni.

Mosolyogva nézett reám.

— Láthatja uram — mondja halkan az öreg — hogy még nálunknál is vannak szegényebbek, ezek, imé e kedves kis porontyok. S boldog vagyok, hogy ezeknek lesz ma estére mivel fűteniök.

Mélyen megindultam s köhögést színelve vettem ki zsebkendőmet.

Utközben azután a nyalábjából folytonosan tördelt ágacsákat, melyekhez kezével hozzáférhetett és szórta a földre, melyeket zugolódo testvére, a nemeslelkűség büntársa, maga szedegette föl és édes szavakkal adta át a gyermekeknek.

Mindketten folytatták ezt a nemes munkát az út végéig, hol a három kis fiú elválni készült, hogy haza menjenek beteg nagyanyjukhoz. A fiatalabbik nő ekkor összekötötte a gyermekek gallyait s midőn látta, hogy az bizony nagyon kevés, így szölt:

— Ejh, hiszen e kis árváknak alig lesz mit egyszer meggyújtaniok. Kedves nénem, leketlenség lenne így haza boesájtani nagyanyjukhoz, tegyük csak le terhünket, hadd csináljak nekik is belőle egyet.

Az özvegynek nem kellett kétszer mondani, a nyalábokat fölbontották s a fiatalabbik nő maga készített egy kis nyalábot, melynek terhét a legidősebb fiúcska elbirhatta, azután föladata neki vállára s néhány szálát a kisebbik kezébe is nyomván, jobb egészséget kívánva a betegnek, haza küldte a gyermekeket.

E jócselekedet eloszlatni látszott az ő rossz kedvét. Fölkapta nyalábját s vidoran mondá:

— Mégis csak igaz az, hogy az ember meg lesz jutalmazva, ha jót tesz a szegényekkel. Szivem repes s a teher, mit vállaimon viszek, igen könnyű.

— Úgy van — mondám — nemcsak a nyaláb könnyebb, hanem szíve is méltán örül, mert erejéhez mérten jót cselekedett.

Rám nézett s mély megindulással fölkiáltott:

— O Istenkém! az ur épen úgy beszél, mint az én nénem s beismerem, hogy mindkettőjöknek igazuk van. Hogy ne érezzük annyira saját nyomoruságunkat, erőnkhez mérten adjunk a még szegényebbeknek alamizsnát.

Ime mily nagylelkűek a szegények! Szívükből kések ők fáradsággal keresett csekély vagyonuk egy részének fölláldozásával megszerezni a jótékonyság örömét.

1873. év nyarán, midőn a kolera százával szedte Gyöngyösön áldozatát, egy munkás iparos és neje egyszerre lettek a járvány áldozata s egy fiúcsémöt hagytak — vagyon nélkül — maguk után árván. Egyik szomszéd, kinek magának sem volt egyéb vagyona, mint a munka, rögtön jelentkezett, hogy ő a gyermeket örökbe fogadja. Sokan rasszaló megjegyzéseket tettek rá. De ő az árvát karjaiba szoritva így, felelt:

— Kérem! kockáztatok-e én többet kenyerem felénél? Azt pedig szívesen megosztom ez árvával s boldog leszek, ha fölnevelhetem őt.

Ez az árva fiú ma okleveles tanító, jó helyen van, nevelő atyját magához vette, mindennel ellátja s édes fiúi szeretettel gondozza őt.

A
vonn
Ba
N
reájo
karác
meg!
tokba
fogto
csony
All
tanít
Ne

Ne
újabb
husz
A jó r
verses
gos n
hűség
nemes
ható.
cimme
a páli
a törv
sét sü
Ára 1
Somo
földön
sében
nem
talans
ajánd
kapó,
munk
műve
a kará
egyed
sikert

M
évi el
terjes
vanna
Hogy
nyit a
tési a
Mutat

Pe
hogy
megs
amel
Keve
nak,
szint
de az
ugya
nak
min
pötlé
ezek
ez tel

A fönntebbiekből mindnyájunknak könnyű levonni a tanuságot.

Barátaim! Kedves tanítótársaim!

Nekünk is vannak árváink. Gondoltok-e néha reájok? Adtatok-e néhány fillért nekik a szent karácsony alkalmával? Ha adtatok, Isten fizesse meg! Ha nem adtatok, erősen tegyétek föl magatokban, hogy ezentül minden alkalommal adni fogtok, hogy ne legyen többé tanítóárva, ki karácsony ünnepén is érzi árvaságát.

Állítsuk fel ez évben multhatatlanul a kath. tanítók árvaházát!

Nemti.

Nagy József.

IRODALOM.

Népiratkák. A Szent-István-Társulat kiadásában újabbban a következő népiratkák jelentek meg: **A vitéz huszár.** Költői elbeszélés. Irta: Szepessy László. (228. sz.) A jó nevű fiatal költőnek egyik sikerült, kedves nagyobb verses elbeszélése ez, amely a népmesék bájos és virágos nyelvén dícsőíti érdekes, színes mese keretében a hűség erényét. Bárki gyönyörködve olvashatja; de még nemesen szórakoztató ifjúsági olvasmányak is ajánlható. Ára 24 fillér. — **A vasárnap és a korcsma** címmel (229. sz.) dr. Csillag Gyula rajzolja a részegség, a pálinkaivás romboló hatását a nép erkölcsi életében; a törvényhozás és a társadalom együttes közreműködését sürgeti az elharapózott visszaélések megszüntetésére. Ára 16 fillér. — **Timár László vándorlása** (230. sz.) *Somogyi* Gyulától. Az amerikai kivándorlás csalódott földönfutóinak sorsát rajzolja való színekkel festett mesében, tanítván a népet, hogy ha szorgalmasan dolgozik, nem kell szerencsét az ismeretlen világrész bizonytalanságai közt keresnie. Ára 8 fillér. — **A kis Jézus ajándéka** (231. sz.) *Labay* Gyula drámai erővel irt megkapó, egész modern történetbe illesztett modern alakok, munkások szerepeltetésével komponált karácsonyi színműve annál figyelemreméltóbb, mert ilyen környezetnek a karácsony misztériumába való beillesztése, ha nem is egyedül álló, de mindenesetre ritka s a szerzőnek ez jól sikerült. Ára 12 fillér.

Megjelent az Órangyal képes gyermekújság 1906. évi első száma. Kedves elbeszélések, versek, ismeretterjesztő cikkek és rejtvények, többször szindarabok is vannak e kis lapban, melyet művészi képek díszítenek. Hogy pedig társai között megállja helyét, amellyel bizonyít az is, hogy már a 21-ik évfolyamába lépett. Előfizetési ára egész évre 2 korona. *Megrendelhető Győrött. Mutatványszámot is küld a szerkesztőség.*

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Pótlékok és minimumok. Utóbb említettük, hogy a porosz országgyűlés meglepetésszerűen megszavazott öt millió tallér rendelkezési alapot, amelyből a tanítói fizetések fognak kiegészítettetni. Kevesebb szerencséje volt egy másik indítványnak, amelyről azonban mégis remélték, hogy szintén meglepetésszerűleg hajthatják keresztül; de az üdvös csiny nem sikerült. Egy képviselő ugyanis azt indítványozta, hogy a porosz tanítóknak egyáltalán évi 1350 márka legyen a fizetési minimuma, ami 1620 koronának felelne meg; pótlékai pedig tegyenek ki 150—150 márkát, s ezek ugyancsak 1350 márkáig emelkedhessenek, ez tehát kilenc alkalommal engedélyezendő pótlé-

kot tenne ki, a porosz tanító tehát 2700 márka minimummal mehetne nyugdíjba, ami így is kevesebb, mint a *badeni* és *hesseni* nagyhercegségekben, ahol az a nyugdíj-minimum tudvalevőleg 2800 márkára rúg. Ugyanaz a képviselő továbbá a porosz tanítónőkre vonatkozólag azt indítványozta, hogy a fizetésük minimuma legyen évi 1050 márka (Poroszországban tehát még messze vannak attól, hogy a tanítónők egyenlő fizetése legyen a tanítókkal, amire pedig az előbbiek minden országban törekednek), s ugyancsak kilenc, egyenkint 120 márkás, összesen 1080 márka pótlékkal emelkedjék az 2130 márkára, mint a nyugdíj-minimumára. Az indítvány azonban, mint említettük, leszavaztatott, s így tanítói fizetések dolgában a hatalmas Poroszország messze mögötte marad a kis *Baden* és *Hessen* nagyhercegségeknek.

VEGYESEK.

A miniszter köszönete. A közoktatásügyi miniszter Ádám Iván címzetes kanonok, pápakovácsii plébánosnak, a kupi és pápakovácsii szegénysorsu római katolikus tanuló javára 3300—3300 korona tőkével tett kétrendbeli alapítványáért elismerését és köszönetét fejezte ki.

Kath. iskola védelme. A szokolyai római katolikus iskola újból való fölépítésére a mai napig adományoztak: Ferencendi zárda Szabadkáról 3 kor., Budai Katolikus Kör pénztára 5 kor., Zechmeister Károly és fia 5 kor., Wenninger Mátyás 4 kor., Zerna István 2 kor., Wohlmuth Ferenc 2 kor., Zádor Alajos 2 kor., Jakab Béla 2 kor., Gyikos Péter 50 kor. A nemesszívű adakozóknak köszönetet mond Kammerer Ferenc plébános.

Egy apáca jubileuma. Az özvegy San Marko hercegné szül. Nákó Anna grófné által Óbudán emelt «Jó Pásztor» nevelőintézet főnöknője *Gróte Marie Augustina* anyja e hó 6-án, Vízkereszt ünnepén ült meg a «Jó Pásztor» szerzetébe való beöltöztetésének huszonötödik évfordulóját. Ez alkalomból az ünnepi énekes nagy misét délelőtt kilenc órakor *Berger* Márk dr. pápai káplán, hercegprímási titkár mondotta, Meinzl Farkas korházi lelkész, Hofbauer György óbudai káplán, Fischer Ágoston a templom lelkésze, valamint a szent Alajos-társulati tagok segédkezésével. A mise után *Berger* Márk dr. a házban a többi szerzetesnők jelenlétében ékes szavakkal üdvözölte a főnöknőt s átadta neki *Vaszary* Kolos bibornok hercegprímás üdvözlő levelét. Az intézetbeliek az ünnepre csendben készültek, de mind a szerzetesnők, mind pedig növendékeik kedves meglepetésekkel, házi ünnepélyekkel igyekeztek jó anyjuknak örömet szerezni. A jubilánst az alapító hercegnő is üdvözölte.

Adomány a kath. iskolára. *Bende* Imre nyitrai püspök a sztrechnói római kath. iskola új épületére kétezerszáz koronát adományozott.

Karácsonyi pásztorjáték. Pásztón (Heves megye). A pásztói róm. kath. tantestület a szegény iskolás gyermekek fölruházására karácsonyi ünnepélyt rendezett mult év dec. 25., 26. és 27-ikén az iskola tanulóival. Előadásra került: *Bartha* István róm. kath. lelkész «Bellehem» c. műve. Az anyagilag és erkölcsileg egyaránt fényesen sikerült ünnepélyt a tanító uraknak köszönhetjük, kik fáradságot nem ismerő, lankadatlan buzgalommal tanították kis növendékeiket nehéz szerepeikre. S hogy mily szépen feleltek meg a várakozásnak, csak látni kellett azokat a kedves gyermekeket, mely örömmel s odaadással iparkodtak betölteni szerepüket! Hogyisne! mikor a — mind a három alkalommal zsufolásig megtelt — nézőtérben ott látták édes jó szüleiket, kiknek örömkönnny ragyogott szemükben. testvéreiket, az idegeneket, kik figyelemmel

lesték minden mozdulatukat, szavukat. Elképzelhető, hogy ez csak lelkesítette őket! De úgy hiszem, még inkább betöltötte kis szívecskéiket az a tudat, hogy ők most jót tesznek szegény tarsiakkal. Faradozásukért a harmadik előadás után kedves meglepetésben részesültek: mikor is a tantestület az eddig előttük elzárt szomszédos teremben lévő gazdagon földszített karácsonyfához vezette őket és a rajta levő tárgyakkal megajándékozta. Ezután szülők, a jelenlévő közönség és a kis szereplők szívükben egy kedves emlékekkel távoztak. Mi pedig azt kívánjuk a tantestületnek, hogy buzgó faradozásaikért áldja meg őket a Mindenható, hogy jövőre is bennünket ily kedves meglepetésben, szegény kis növendékeiket pedig ily szép segítségben részesíthessék. Mind a három előadásból befolyt 263 kor. 12 fill., kiadás volt 119 kor. 86 fill., maradt tehát tiszta jövedelem: 144 kor. 26 fill. Tekintettel a jótékony célra, felüfizettek: Gr. Almásy Kálmáné 20 kor.-t, Hován József kanonok (Eger) 20 kor.-t, Sargai Ferenc piéb. (Csécsé) 1 kor.-t, Nemes Antal piéb. (Csernely) 2 kor.-t, Matuszka Miksa (S.-A.-Ujhely) 2 kor.-t, Farkas Pal hittanár (Nyiregyháza) 2 kor.-t, Szedlacsák István hittanár (Ujpest) 1 kor.-t, Kis János káplán (Ecséd) 2 kor.-t, Matuszka Mihály helybeli piéb. 3 kor.-t, Takacs Imre 3 kor.-t, Szöllösi Katalin 3 kor.-t, Barna Antalné 1 kor.-t, Csáder Edéné 1 kor.-t, Janssen Ernő 1 kor.-t, Vas János 1 kor.-t, Braun Géza 1 kor.-t, Alapi Ferenc 80 fill.-t, Csépe Antal 50 fill.-t, Csépe Károly 50 fill.-t, Keesey Károly 50 fill.-t, Thury János 50 fill.-t, Zeke Gábor 50 fill.-t, Szepesi Andor 20 fill.-t, Gáspár István 10 fill.-t. Fogadják a nemesszavú adományozók ez úton is a szegény iskolás-gyermekek nevében a szülők hálás köszönetét.

Egy pásztorjáték eredménye. Kőbölükön múlt hó 25., 26. és 27-én a tanuló ifjúság közreműködésével a tanítói kar pásztorjáték-előadásokat rendezett. Előadatott a *«Béke»*, mely Szabó János udvardi főtanító egyik legkiválóbb szerzeménye és kiadványa. A nép valósággal áradott az örömtől, amelyet a gyermekek rendkívüli ügyes játékaikkal kivívtak. A siker mellett legjobban bizonyít a befolyt 206 kor. jövedelem, melynek tiszta hasznából iskolai harmoniumot szereztek be.

Kitüntetett tanfelügyelő. A király *Tóth József* királyi tanácsos, pestmegyei tanfelügyelőnek végleges nyugalmába helyezése alkalmával a közoktatásügy terén kifejtett buzgó és hasznos működése elismerésül a miniszteri osztálytanácsosi címet adományozta. *Tóth József* egyike volt hazánk legszakkepzebb tanfelügyelőinek. A boldogult Csárolszky József vácegyházmegyei főtanfelügyelő sokszor kiemelte előzőkenységét a kath. iskolák hitösségi iránt és készségét minden oly ügyben, aminek megoldásával a magyar tanügy fejlődésének hasznára lehetett. *Tóth József* helyét *Moslósy Imre* tanfelügyelő foglalta el, kitől csak egyet várunk, hogy kövesse érdemes elődjének nyomdokait.

Gyermekek játéka. Szívet, lelket fölemelő ünnepély folyt le karácsony első és másodnapján *Doboruzska* (Ung. m.) községben. Az iskolás gyermekek pásztorjátékot adtak elő. «A megkerült gyermek». A gyermekek játéka úgy ragadta a szülőket és a hallgató közönséget, hogy könnyű jött a szemekbe. Nagy volt a gyermekek öröme, midőn a játék végén egy dúsan földszített karácsonyfa állt előttük, melyet a tanító úr második este a gyermekek között szétosztott. Ez szép ünnepély, melyben már községünk másodszer gyönyörködött, egyedül a község valójában lelkes tanítójának, *Somogyi Endre* úrnak érdeme, ki nem nézve időt, fáradságot, azon volt, hogy a községnek örömet szerezzen. A tanító úrnak fáradságát községünk közszeregetben álló plébánosa köszönte meg őszinte szavakkal, figyelemzettel arra a gyermekeket, hogy tanítójuk iránt mindenkor hálával és szeretettel adózzanak. A csekély belépti díjak mellett szépen befolyt tiszta jövedelem az iskola hiányos felszerelésére fordították.

Pályázati főlhívás. A siketnémák budapesti állami intézetének első osztályaiba a következő tanévre 45 új növendék fog fölvetetni. Ezenkívül a felsőbb osztályokba fölvetelt nyerneik oly siketnémák is, akik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de akiknek szülői időközben a székesfővárosba, vagy annak közelébe költöz-

tek. A vidéki hatosztályú intézeteket végzett siketnémák itt a VII. és VIII. osztályokban folytathatják tanulmányukat. Végül a megfelelő felsőbb osztályokba fölvetetnek olyan gyermekek is, akik népiskolai tanulmányaik közben siketlívén meg, ott megtanulják a beszédnek sajról való leolvasását s ezután elemi ismereteiket kiegészítik. A fölvételek vallásra, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fognak eszközöltetni. Az érdeklődőknek részletes tájékoztatást és fölveteli nyomtatványokat egyszerű levélbeli megkeresésre díjtalanul küld az intézet igazgatósága (VIII. Mosonyi-u. 8.).

Szerkesztői üzenetek.

J. Ö. Sz. 1. A kérvény a belügyminiszteriumhoz intézendő a szolgabírói hivatal útján. A törvényszéknél is bejegyzendő. Legjobban teszi, hogyha ügyvédhez fordul. Ugyesre amúgy is szüksége lesz az intézménynek. — **K. Gy.** A gyermeket visszatartani sok esetben veszélyes lehetne egészségére nézve. Tehát olyan rendtartási szabályt föllálatni, hogy a gyermek órákzében semmiféle okért ki nem engedhető, ez képtelenség. — **N. F.** Beérkezett. Sok jó eszmét tartalmaz, de értekezése nem egységes. — **W. F.** A jövő szám hozza. Köszönet. — **K. G. I.** Beérkezett. Közzétettük. — **S. F.** Beérkezett. — **V. A. 1.** Az épület fenntartási költsége az iskolafenntartót terheli, tehát ő fizeti a kéményseprési díjat is. 2. Irászereket adhat, de ezt a szokás határozza meg. 3. A díjlevélben megállapított jövedelem kiszolgáltatandó és más intézkedéssel meg nem esenkiható. L. 1893-ki fizetésrendezésről szóló törvényt. 4. Az egyházi főhatósághoz forduljon kérelemmel.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Nagybölgyeni róm. kath. magyar tanítólév iskolánál tanítói állásra pályázat hirdették f. évi január hó 29-ig. Javadalmazása: a községtől 612 korona 40 fillér, 137 kor. és 60 fillér pedig fizetékiesgészítési államségély. Lakása: egy szoba, konyha és kamra. *Ikrényi József*, korosi esp.-plébános. 11 1—1

Majtényba (Pozsony megye) kath. vallású magyar és tót nyelvben jártas osztálytanító 800 kor. évi fizetéssel, 1 szoba lakással s legszükségesebb butorzattal, az állomás mielőbbi elfoglalására kerestetik. *Friedrich József*, majtényi plébános. 16 1—1

A nagyfödemesi (Pozsony m.) róm. kath. magyar tanítólév népiskolánál két önálló osztálytanítói állásra pályázat hirdették. A választás január 18-án ejtik meg. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. A férfitanítónál a zenében való jártasság kívánatos, amennyiben szükség esetén köteleessége leendő kántortanítót helyettesíteni. Személyes megjelenés óhajtható. Köteleességük a mindennapi iskolán kívül az ismétlőt is fölvaltva tanítani. Fizetésük egyenkint: 800 korona havi előleges részletekben. évi 20 korona kertilletmény, butorozott szoba fűtésel. Nemi mellékjövedelemre is számíthat. Kérvények *Berényi Jenő*, plébános isksz. elnök. 19 1—1

Kassai egyházmegye.

A zemplénmátyási plébániához tartozó **benkőfalvai** róm. kath. tanítói állomás betöltendő. Javadalmazása: a) késpénzben: államségélyben, hitközségtől és uradalontól 820 kor., b) két köblös szántóföld használata, c) 6 öl tűzifa befuvarozva és felvágva. Pályázhatnak okl. tanítónők is. Kérvények *január 20-ig* a sztrpókói kerületi másodesperességhez Varannóra küldendők. 9 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Szulyói (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Fizetése utólagos negyed- és félévi részletekben 610 kor. 46 fillér. Szabad lakás: egy szoba, konyha, kamra. Tűzifa saját költségén szállítandó.

Választási érseki elnök.

Klul pályázat tanítónő segélyly. hittanár lakás. F. írott hoz. elnök.

A cs állásra Lakás: szabad l. iskoláért segély 2 házi seg. 10 fillér, lékzöved. *Steffel E.* Belaudv.

Lem márton 600 kor. torozott 5 öl lágy az iskola hatja öle. Tannyel széki el.

A na állásra két szob. letből és nyokban osztályb. a gyerm. vezetni, szemtis. *január* A választók szem. kötött é. nál elfog. *Anaklet.*

Az a hitközség vadalma mazás s. Tanítás Pályázat legalább elsőseg. lét szük. elfoglaln. el. *Aszó.*

A ba 20-ra pá. utólag 1. címen a szállítva. A ház fo. iskolafü. az előir. templon. plébános. német n. 20 án m.

Okl ki a kán. a kiadó.

Org kántorn.

Választás napja február 12. Szülő, u. p. Predmér. Iskolaszéki elnök. 21 1—1

Klubinai (Trencsén m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Tannyelv tót-magyar. Fizetése 800 kor. államszegélye! együtt, azonkívül 100 kor. faátalány, 100 kor. hittanításért, ismétlőiskoláért 20 kor. Két szobából álló lakás. Folyamodványok (Obesztercére január 23-ig) alulírotthoz küldendők. *Szvitk János*, plébános, iskolaszéki elnök. 7 2—2

A csavajói (Nyitra megye) róm. kath. kántortanítói állásra január 24-ig pályázat hirdetik. Jövedelme: Lakás: két szoba, konyha, éléskamra, istálló, kis kert, szabad legelő. Mint tanító kap 246 kor. 54 fillér, ismétlőiskoláért 40 kor., 8 öl tüzfát saját használatára. Államszegély 208 kor. Mint kántortanító 233 kor. 96 fillér, egyházi segély 108 kor., egyházi alapítványokból 22 kor. 10 fillér, kiváltott stóla 36 kor. Temetések és egyéb mellékjövdelem 200 kor. Tannyelv tót-magyar. A kérvények *Steffel Edé* esperesplébánoshoz Nyitra-Szucsányba (pósta Belaudvarnok) intézendők. 12 1—1

Pécsi egyházmegye.

Lemondás folytán betöltendő a **somogydráva-szentmártoni** róm. kath. osztálytanítói állomás. Javadalma: 600 korona alapfizetés, 167 korona államszegély, egy burorozott szoba, 100 korona a lakás és kert pótlására és 5 öl lágya, amelyből a tanterem is fűtendő. A fölös fát az iskolapénztár bevonhatja, vagy pénzértékben is kiadhatja ölenként 12 korona értékben. Nők is pályázhatnak. Tannyelv magyar. Kérvények f. évi január 20-ig az iskolaszéki elnökhöz küldendők. 13 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A nagyradai (Zala megye) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme lakáson, mely áll két szoba, konyha, kamra, pince és gazdasági mellékhelyéből és kerten kívül, földben, gabonában és szolgálmányokban legalább 1500 korona. Kötelmei: a három felső osztálybelieket, valamint az ismétlőiskolásokat tanítani, a gyermekeket a templomba, onnan az iskolába visszavezetni, összes kántori teendőket végezni, naponként szentmisén orgonálni. A kellően felszerelt kérvények január 28-ig alulírt iskolaszéki elnökhöz küldendők. A választás január 31-én fog megtartani, mikor a pályázók személyesen jelennek meg, hogy orgonálással egybekötött éneklési képességüket bemutassák. Az állás azonnal elfoglalandó. Nagy-Rada (pósta Zala-Szabar), *Gyürkis Anaklet*, plébános. 14 1—1

Az aszófői (Zala m.) plébániához tartozó **Örvényes** hitközségi kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: lakáson kívül körülbelül 760 kor., a javadalmazás szabályozása, különösen államszegély folyamatban. Tanítás nyelve magyar, istentisztelet ez időszertint német. Pályázhatnak képesített tanítók, csak ilyenek hiányában legalább osztályvizsgázott tanítójelöltek. Németül tudóké elsőség. Választás január 30-án 9 órakor. Személyes jelenlét szükséges. A megválasztott állását febr. 1-én köteles elfoglalni és azt az iskolaév befejezte előtt nem hagyhatja el. *Aszófői plébános*. 8 1—1

A bakony-német-szombathelyi tanítói állásra január 20-ra pályázat hirdetik. Fizetése a községtől havonként utólag fizetve 560 kor. és 192 kor. fizetés-kiegészítés címen az államtól. 8 m. kemény hasáb tüzifa az udvarba szállítva. Lakása áll: 1 szoba, konyha és kamarából. A ház folyásában egy tehénistálló. Minden gyermek után iskolafűtésre 1 kor. fapénz. Kötelessége a tanköteleseket az előírás szerint tanítani, vasár- és ünnepnapokon a templomba vezetni. A kérvényeket *Bognár Ernő* esperesplébános címére kérjük beküldeni, melyben jelendő a német nyelvnek elégséges bírása. A személyes jelentkezés 20 án megkívántatik. 17 1—1

Okleveles tanító tanítói v. segédtanítói állást keres, ki a kántori teendőkben is járta. Ajánlatokat Z. E. címen a kiadóhivatalba kérjük küldeni. 15 1—1

Orgonahangok 900 énekkel kaphatók *Molnár József* kántornál, Kunszentmiklóson. Ára 3 kor. 10 1—2

Népiskolai helyettes tanítónak ajánlkozik sürgősen, érettségizett, végzett theologus, alapvizsgázott, róm. kath. tanárjelölt. D. J. róm. kath. iskola Nagylak. (Csanád m.) 18 1—1

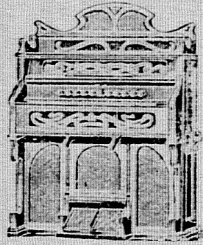
Legjobb népiskolai daloskönyv a „**KIS MUZSIKUS**“. 100 gyönyörű magyar népdal, két szólamra, iskolai szöveggel. I. füzet 65 fill., II. füzet 80 fillér, együttes „**Szövegkönyv**“ a tanulók részére 40 fill. postával. Utalványon megrendelhető

Jósvay Gábor kántortanítónál

- **Poroszló, Hevesmegye.** 20 1—2

Jul. Heinr. Zimmermann, Leipzig. Üzlete: Sz. Pétervár, Moszkva, Riga, London.

Legjobb szerkezetű házi-, iskola-, koncert- és templom-harmoniumok gyára.

Egyedüli képvis. Magyarország részére

Ferdinand Hörl
Pozsony, Ventur-u. 24.

Kérjünk 3. számú árjegyzéket orgonaharmoniumokra.

Szolid, olcsó és szabott árak. Resztfizetéseket is elfogadunk.

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

vilamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja, a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi világiállításon kitüntetve.

(484—53)

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legnyomású csőrendszert (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmersékeltébb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jókarban tartását mersékelt árban elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent imakönyvek.

Ifjúság számára:

Ájtatossági gyakorlatok. Imádságok és egyházi énekek a római szent ifjúság számára. Az esztergomi egyházi hatóság engedelmével. Második átdolgozott kiadás. Irta *Füvészky Emánuel*. Vaszonkötésben 2.—
 Finomaltó vaszonkötésben 3.—
 Borkötésben 4.—

Ájtatossági könyve. Imák és énekek a kath. ifjúság számára. Az esztergomi egyházi hatóság engedelmével. Költve -60
 Vaszonkötésben vörösmetszessel -80
 Vaszonkötésben aranyfémekkel 1.—

Gonzzigai szent Alajos. Az ifjúság példaképe és védelmezője ölete és követése. A hat vasárnapi ájtatossági és imádságok. Az esztergomi egyházi hatóság engedelmével. Irta *Papenauer Gáspár*. Költve -50

Gyónási könyvecské. Katolikus gyermekek számára. Irta dr. *Dobos Teréz*. Az esztergomi főhatóság engedelmével. Költve -35

Jézus és a jó gyermekek. Oktatókönyv serdülő gyermekek számára. Az esztergomi egyházi hatóság engedelmével. Költve 1.20

Kis Leiki Mamma. Imádságos és énekeskönyv a legkisebb tanulók számára. Második kiadás. Irta *Török Béla*. Költve -24

Leiki Mamma. Imádságos és énekeskönyv a keresztény katolikus ifjúság számára. 35. kiadás. Irta *Török Béla*. Költve -70
 Vaszonkötésben 1.—
 Borkötésben aranyfémekkel 1.60

Leiki Mamma. Bogisich hangjegyeivel. Vaszonkötés. Énekek borkötésben 1.—
 Chagrinborkötésben 2.60

Vente Adoremus. Oktató és imádságkönyv a kath. ifjúság számára. Egy címképpel. Irta dr. *Lányi Imre*. Vaszonkötésben 2.—
 Borkötésben vörösmetszessel 3.20
 Borkötésben aranyfémekkel 4.—
 Chagrinborkötésben 6.—

Felnőttek számára:

A keresztény apa modern társadalmunkban. Gondolatok keresztény apák számára. Imádságos könyvvel. Irta *Eggen Agoston*. Fordította egy szatmárnagyfői aidozópap. Vaszonkötésben 2.—
 Borkötésben vörösmetszessel 3.20
 Borkötésben aranyfémekkel 4.—
 Chagrinborkötésben 6.—
 Longre borkötésben 9.—
 Parnazott finom borkötés, testett díszítéssel 10.—
 Ecrasse borkötésben 10.—

A keresztény anya. Jóakaró tanácsok keresztény anyák és érteitől női ifjúság számára. Imakönyvvel. Irta *Eggen Agoston*. Fordította egy szatmárnagyfői aidozópap. Vaszonkötésben 2.—
 Borkötésben vörösmetszessel 3.20
 Borkötésben aranyfémekkel 4.—
 Chagrinborkötésben 7.—
 Longre borkötésben 9.—
 Parnazott finom borkötésben 10.—
 Ecrasse borkötésben 10.—

Egy ösvény a szentek nyomdokain. Peldákban oktató imádságos és énekeskönyv. Irta *Nagy Antal*. Füzve 5.—
 Egész vaszonba költve 4.—
 Egész lekele nőre költve 5.—
 Aranyozott tábladíszes, fényezett vaszonkötésben 5.50
 Chagrinborkötésben 6.—
 Tempa sarkú egész díszes vaszonkötésben 7.—
 Igen finom vaszonkötés tempa sarkú lapokkal 8.50
 Parnazott borkötésben A. M. monogrammal 12.—
 Parnazott salfian borkötésben 16.—

Élő szent Olvasó. Imádságos és énekeskönyv az "Élő szent Olvasó"ról nevezett Maria-Társulat igazgatói és tagjai számára. Használatára. VII. kiadás. Költve -40

Hitvalló. Katolikus imádságos könyv. A návtel férfi-közönség részére. Vaszonkötésben 3.—
 Borkötésben vörösmetszessel 4.—
 Borkötésben aranyfémekkel 4.60

Chagrinborkötésben aranyfémekkel 6.—
 Parnazott borkötésben 7.—
 Finom salfian borkötésben 8.—

Imádkozzál és dolgozzál. Imádkozókönyv munkások számára. Irta *Hahnkamp György*. Szép színű keppel, finom papíron, szép egész vaszonkötés. Gömbölyített sarkú egész vaszonkötésben 1.—
 1.50

Imák és intelmek a magyar kath. hadiak számára. Szé. Laszlo képevel. Irta *Molnár Vid Bertalan*. Költve -20

Imakönyv. Irta *Demény Dezső*. Az imakönyv arai a különböző kötetek szerint a következők:
 17. sz. kötet. Chagrinbör. sima tabla, preselés nélkül 16.50
 18. sz. kötet. Maroquinbör. sima tabla, presel. nélkül 20.—
 19. sz. kötet. Maroquinbör. sima tabla, moirée előzők 23.—
 21(a) sz. kötet. Maroquinbör. sima tabla, monogrammal 20.—
 21(b) sz. kötet. Maroquinbör. sima tabla, aranykeret 23.—
 22(a) sz. kötet. Maroquinbör. sima tabla, aranykeret 26.—
 22(b) sz. kötet. Maroquinbör. eredeti mozaikképek, moirée előzők 35.—
 27. sz. k. Bagariabör. sima tabla, aranymonogrammal 22.—

Ugyanezen imakönyv egyszerűbb kiállításban, csak egy címképpel következő kötetben kapható:
 Vaszonkötésben 1.60
 Borkötésben vörösmetszessel 2.60
 Borkötésben aranyfémekkel 3.60
 Chagrinborkötésben aranyfémekkel 6.—
 Longre borkötésben, aranyfémekkel 8.—
 Ecrasse borkötésben, aranyfémekkel 8.—

Keresztény imádságkönyv. Tizenhatodik kiadás. Irta *Pázmány Péter*. Füzve 1.60
 Vaszonkötésben 2.60
 Borkötésben 3.60
 Chagrinborkötésben 5.—
 Finom gömbölyített sarkú vaszonkötésben 8.—
 Aranyozott díszített vaszonablakban költve 8.50
 Parnazott chagrinborkötésben 11.—
 Salfian borkötésben, parnazott 15.—

Keresztény imádságkönyv. Újra átnevezve és bővítve, megújított, nagy betűkkel, igen szép papíron, tiszta nyomással, 5 szép keppel. Irta *Pázmány Péter*. Felborkötésben vörösmetszessel 6.40
 Egészborkötésben vörösmetsz. S.—, aranyfémekkel 8.40

Novak Lajos. Úram, maradj velünk, mert esteledik. Utal kalauz az orokkevelősegről. Öreges és betegek lelki gyámoltására összeállította N. L. eszt. főszekesegyh. th. kanonok. Vaszonkötésben 2.—
 Borkötésben vörösmetszessel 3.20
 Borkötésben aranyfémekkel 4.—
 Finom borkötésben 9.—
 Ecrasse borkötésben 10.—

Officium Divinum. Kalauz a keresztény kath. magán- és nyilvános istem szolgálatára. Magyar és latin szöveggel. II. átdolgozott kiadás. Füzve 4.—
 Egész angolvaszonkötés 6.—
 Egész borkötés vörösmetszessel 7.—
 Ugyanaz aranyfémekkel 8.—
 Chagrinborkötés aranyfémekkel 10.—
 Igen finom borkötés 14.—

Officium Hebdomadae Sanctae. Nagylelt szer- tartások. Magyar és latin szöveggel. Füzve 2.40
 Egész angolvaszonkötés 3.20
 Egész borkötés vörösmetszessel 4.40
 Egész borkötés aranyfémekkel 5.20
 Chagrinborkötés aranyfémekkel 7.—
 Igen finom borkötés 8.—
 A kettő egyben. Füzve 6.40
 Egész angolvaszonkötés 8.—
 Egész borkötés vörösmetszessel 9.—
 Egész borkötés aranyfémekkel 10.—
 Chagrinborkötés aranyfémekkel 12.—
 Igen finom borkötés 14.—

Pusztai József. Kereszénkö. Katholicsanszke Czerkvene Peszmi sz. potrejtími m. litvami i. vnógimi vognszkimi peszmann. Za skolnike, katholicsanszko mladezen, mo za vszakogapopoznoga kreszenika. (Vend-magyar ima- és énekeskönyv.) Füzve 2.40
 Felborkötésben 3.20
 Egész borkötésben vörösmetszessel 3.60
 Egész borkötésben aranyfémekkel 4.—
 Chagrinborkötésben 4.40